

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Definitieve goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met het Protocol inzake de voorrechten en immuniteiten van het Eengemaakt Octrooigerecht, ondertekend te Brussel op 29 juni 2016.

1. INHOUDELIJK

Situering

Zetelakkoorden met internationale organisaties

Met Brussel als belangrijk diplomatiek centrum, spreekt het voor zich dat België gaststaat is voor vele internationale organisaties die in ons land hetzij hun hoofdzetel, hetzij een vertegenwoordiging hebben. In een intrafederale werkgroep van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB) werd principiële aangenomen dat er geen promotie voor de vestiging van internationale organisaties zou worden gemaakt, maar dat op het verzoek van nieuwe organisaties tot vestiging toch op een gastvrije wijze zou worden ingegaan. Hiermee wordt een aanbod bedoeld van statutaire en logistieke aard dat competitief is met dat van de buurlanden. De ICBB heeft deze basishouding voor het onthaal en een aantal standaardregels daarvoor gevalideerd.

België houdt daarbij streng vast aan het algemene beginsel dat de voorrechten en immuniteiten die internationale organisaties en hun personeel genieten, functioneel dienen te zijn: slechts deze voorrechten en immuniteiten worden toegekend die noodzakelijk zijn voor de onafhankelijkheid en de goede werking van de organisatie. Voorrechten en immuniteiten kennen dus een uitzonderingskarakter; zij houden immers per definitie een uitzondering in op de Grondwet en de andere regelgeving. Het voorliggende protocol bevat dergelijke uitzonderingsbepalingen voor het eengemaakt octrooigerecht.

Zetelakkoorden voorzien een aantal voorrechten en immuniteiten, die door alle overheden dienen te worden gerespecteerd. Aangezien ze ook een impact (kunnen) hebben op gemeenschaps- of gewestbevoegdheden, behoeven ze ook de instemming van deze overheden. De concreet toegepaste voorrechten en immuniteiten verschillen tussen de zetelakkoorden onderling, maar in den regel gaat het om de volgende aspecten:

- ze beperken de draagwijdte van normen inzake huiszoeking, die door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest met toepassing van artikel 11 BWHI zouden worden aangenomen;
- ze beperken de toepassing van gewestelijke normen inzake onteigening (artikel 6quater BWHI, zoals van toepassing sinds 1 juli 2014) en de mogelijkheid van de gemeenschappen en de gewesten om tot onteigening over te gaan (artikel 79 BWHI);
- ze hebben een impact op de gewestelijke normen inzake de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten (artikel 6, §1, IX, 3°, BWHI, zoals van toepassing vanaf 1 juli 2014) of de toepassing door de gewesten van de federale normen betreffende de arbeidskaart afgeleverd in het kader van de specifieke verblijfssituatie van de betrokken personen (artikel 6, §1, IX, 4°, BWHI, zoals van toepassing sinds 1 juli 2014);
- eventuele fiscale voorrechten zijn doorgaans ruim gesteld, zodat zij ook betrekking hebben op gewestelijke belastingen als vermeld in artikel 3 Bijzondere Financieringswet (bijv. onroerende voorheffing, registratierechten). De toegewezen delen van de opbrengst van andere belastingen zijn geen gefedereerde belastingen, het blijven rijksbelastingen, zoals de financieringswet uitdrukkelijk bepaalt in zijn artikel 6. Het gaat om de personenbelasting en de btw. Vrijstellingen op zulke belastingen blijven dus een federale bevoegdheid, hoewel de gefedereerde overheden hierdoor onrechtstreeks inkomsten zullen derven (artikel 42 en volgende van de bijzondere financieringswet): als gevolg van dergelijke vrijstellingen verlagen de dotaties en ristorno's;
- het is bovendien geenszins uitgesloten dat directe belastingen, ingesteld door de gemeenschappen of gewesten op grond van artikel 170, §2, eerste lid, Gw., van toepassing zouden zijn op internationale organisaties (bijv. bepaalde wegenheffingen);
- voorrechten waardoor personeelsleden niet onder de Belgische sociale zekerheid vallen hebben een impact op het toepassingsgebied van de regelgeving van de Vlaamse Gemeenschap inzake de zorgverzekering (artikel 5, §1, II, 2°, BWHI) of de gezinsbijslagen (artikel 5, §1, IV, BWHI, zoals van toepassing vanaf 1 juli 2014);
- retributies zijn van vrijstelling uitgesloten.

Gemengd karakter en ondertekening

In zijn vergadering van 3 december 2015 legde de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid (ICBB) het gemengde karakter van het voorliggende protocol vast. Zowel de federale overheid als de gewesten en de gemeenschappen zijn bevoegd verklaard. In een brief d.d. 2 mei 2016 deelde de voorzitter van de ICBB mee dat geen enkel bezwaar werd geformuleerd. De ICBB heeft de in de WGV bereikte consensus dus stilzwijgend bekrachtigd en deze intrafederale consensus bijgevolg uitvoerbaar gemaakt.

Het protocol werd ondertekend volgens formule 2 van de ICBB. Dit betekent één handtekening door een federale, gewest- of gemeenschapsminister, of een andere gemachtigde, met volmachten van alle betrokken overheden en in naam van alle betrokken overheden, met de vermelding in de verdragstekst van de deelstaten in de aanhef en boven de handtekening. Dit houdt in dat de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest als partij worden vermeld zowel in de aanhef als bij de ondertekende partijen.

De ondertekening vond plaats op 29 juni 2016 in de marge van de vergadering van Permanent Vertegenwoordigers van de lidstaten van de Europese Unie (COREPER).

Advies Raad van State, afdeling Wetgeving

In zijn advies van 26 maart 2018 met kenmerk 63.005/VR maakte de Raad opmerkingen inzake artikel 9 (voorrechten en de immuniteiten van de rechters en de griffier), artikel 13 (doel en opheffing van de voorrechten en immuniteiten voorzien in de artikelen 6, 9 en 10) en artikel 19 (voorlopige toepassing) van het protocol, de Nederlandse vertaling en het opschrift en artikel 2 van het ontwerp van decreet.

Het advies wordt uitvoerig besproken in de bijhorende memorie van toelichting.

Context

De overeenkomst van 19 februari 2013 richt een eengemaakt octrooigerecht (Unified Patent Court in het Engels, UPC) op. De overeenkomst staat enkel open voor de lidstaten van de Europese Unie. België heeft de overeenkomst van 19 februari 2013 geratificeerd.

De UPC is een internationale rechtbank met eigen rechtspersoonlijkheid. Dit gerecht is bevoegd inzake geschillen betreffende de geldigheid van en inbreuk op zowel de klassieke Europese octrooien als de Europese octrooien met eenheidswerking.

Het UPC bestaat uit een gerecht van eerste aanleg, een hof van beroep en een griffie. Het gerecht van eerste aanleg bestaat uit een centrale afdeling met zetel in Parijs en afdelingen in München en Londen. Op vraag van één of meerdere lidstaten kunnen respectievelijk lokale en regionale afdelingen worden opgericht. Het hof van beroep heeft geen regionale of lokale afdelingen. De rechters maken deel uit van een Europese pool van rechters. De panels van het UPC zijn multinationalaal samengesteld.

Voor de uitoefening van haar functies, wenst het UPC te kunnen genieten van de nodige voorrechten en immuniteiten.

Inhoud

Conform het statuut van het UPC, is het bestaande protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie van toepassing op de rechters van het UPC.

Het voorliggende protocol draagt verder bij tot een gemeenschappelijke aanpak met betrekking tot de voorrechten en immuniteiten in de verdragsluitende lidstaten.

De artikelen van het protocol worden uitvoerig besproken in de bijhorende memorie van toelichting.

Elke verdragsluitende partij kan bovendien – naast het voorliggende protocol - nog bijkomende bilaterale zetelakkoorden sluiten met het UPC voor die afdelingen die op haar grondgebied gevestigd zijn.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Zie Vlaamse Regering VR 2016 2406, document 0677/1.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Zie Vlaamse Regering VR 2016 2406, document 0677/1.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Zie Vlaamse Regering VR 2016 2406, document 0677/1.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

5.1. Reguleringsimpactanalyse (RIA)

Regelgeving ter goedkeuring van internationale overeenkomsten is vrijgesteld van een RIA (Omzendbrief VR 2014/13).

5.2. Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Voorontwerpen van decreet die meermaals in dezelfde vorm voorkomen, moeten niet telkens voor wetgevingstechnisch en taalkundig advies worden voorgelegd volgens Omzendbrief Wetgevingstechniek VR 2014/4 (aanwijzing nr. 305).

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het ontwerp van decreet houdende instemming met het Protocol inzake de voorrechten en immuniteiten van het Eengemaakt Octrooigerecht, ondertekend te Brussel op 29 juni 2016, alsook aan de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister bevoegd voor het buitenlands beleid en de Europese aangelegenheden te gelasten om het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

Bijlagen:

- een ontwerp van decreet;
- een memorie van toelichting;
- de tekst van het protocol in het Engels met de Nederlandse vertaling;
- het advies van de Raad van State d.d. 26 maart 2018.